

Posudek oponenta dizertační práce

Název dizertační práce: **Spisovatelka Vlasta Javořická a dva totalitní režimy v polovině 20. století. Obecní kronika jako dokument.**

Autor práce: **Mgr. Petr Bartůšek**

Instituce: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Ústav pomocných věd historických

Oponentka: **doc. PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D.**

Práce Petra Bartůška se zabývá problematikou metod zkoumání a interpretace narativních pramenů a ego-dokumentů na příkladu obecní kroniky městyse Studená, vzniklé z pera beletristky Vlasty Javořické, v období 1938–1940, dále autorčinými neoficiálními texty a mladšími částmi obecních pamětních textů. Stěžejním předmětem bádání je otázka charakteru a validity tohoto typu dokumentů coby historického pramene. Autor se tematikou zabývá již od dob svého magisterského studia, i jeho diplomová práce se jí týkala.

Práce vychází především ze samotných zkoumaných pramenů, autor je za účelem srovnání doplnil dalšími dostupnými prameny, z archivů soukromých i veřejných, a také paměti a vzpomínkami, ať už samotné Javořické, či dalších relevantních narátorů. Použitá literatura byla vybrána vhodně, autor prokázal přehled v současných impaktních titulech, jež se problematiky týkají, a to domácích i zahraničních, i když by bylo možné doporučit mu ještě tituly další. Vhodné by bylo bývalo v úvodu více charakterizovat a představit i další zdroje, které autor použil, nejen obě zkoumané kroniky, a více i základní literární díla, jež se tématem zabývají, včetně jejich kritického zhodnocení, nejlépe v úvodu textu.

Autor shledává kroniku ego-dokumentem a klade si otázky, jež pátrají po míře její subjektivity a její platnosti coby historického pramene. Podrobně na příkladech zkoumá konkrétní úskalí, na něž historik narazí v případě studenské kroniky, a vyvozuje vhodně obecné závěry. Vliv osobnosti kronikáře a faktografickou (ne)spolehlivost kroniky jako jediného zdroje informací argumentuje i pomocí komparace s dalšími ego-dokumenty, svědectvím pamětníků, s kolektivní pamětí v daném místě, dokonce hledá i v beletristických textech Javořické. Jako další možný zdroj pro komparaci by se dal ještě doporučit dobový regionální tisk. Autor došel k závěru, v němž zdůrazňuje význam ego-pramenů pro historii, a

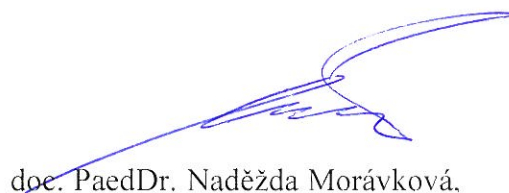
to zejména v oblasti dějin mentalit, reflexe doby, sebereflexe, dějin sociálních atd. Je tedy v konsensu se současným diskurzem v této problematice.

Součástí práce je pečlivá kritická edice kroniky, jež mohla vzniknout díky dvěma verzím kroniky a jež je opatřená velmi užitečným komentářem v poznámkách. Edice vykazuje autorovu erudici a schopnost řešit editorské problémy s profesní rutinou i invencí zároveň. Text je doplněn relevantní obrazovou přílohou a rejstříky. Edici, stejně jako celou práci, považuji za zdařilou, hodnotím ji **výborně** a doporučuji práci k obhajobě.

Otázka k obhajobě:

Mohl byste specifikovat problémy historikovy práce s ego-dokumentem jako pramenem, které spadají do oblasti etické? Narazil jste na takové? Jak jste je řešil?

V Plzni, dne 10. 5. 2019
Ph.D.

doc. PaedDr. Naděžda Morávková,